

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק מוריני ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 577

משכיל לדוד

פרשת שופטים

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

שופטים למידות ושוטרים לדעות

"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" (דברים טז. יח)

כן, שישים שופטים ושוטרים על כל איבריו ולא יחטא בהם, עליו נאמר "פתחו שערים ויבוא גוי צדיק"; מידה כנגד מידה, כמו שהוא שם שוטרים לפקח על שערי, כך הקב"ה יפתח לו את שערי השמים ש"י עולמות, עד כאן לשונו הטהור.

גם על מידותיו הרעות, צריך האדם להניח שוטרים שלא יתגאה בלבבו על הבריות ולא ירום רוחו עליהם, כי מידת הגאווה מאוסה היא עד למאוד. ומי שנגוע במידה זו, אינו מקובל על הבריות, ואף בני ביתו הקרובים אליו ביותר אינם מחבבים אותו. וזהו יסוד גדול בענין שלום בית, שאם האדם ירים ראש ויתנהג בגאווה כלפי אשתו, יחשיב עצמו לאדם מכובד אשר כולם חייבים לציית לדבריו ולקיים את מאמרו, הרי הוא הורס בכך את שלום ביתו ומביא חורבן על עצמו. אולם אם ישכיל בחכמתו להכניע את רוחו ולהשפיל את קומתו כלפי אשתו, וגם אם פגעה בו הוא מוחל,

מוותר וסולח, הרי בכך הוא הקים את ביתו ובנה את משכנו. ואף הקב"ה שמח בהם ושוכן בתוכם, כמו שנאמר (סוטה יז.) איש ואשה זכו שכינה ביניהם, שם י-ה ביניהם. על פי הדברים הללו, יישבתי קושייה שנתקשיתי בה בחתונתו של בני היקר רבי משה אהרן הי"ו. כשבידכנו את הברכה "שהשמחה במעונו" שאלתי, אם האדם נושא לו אשה, מהו הענין שבשמים שמחים, מדוע יש בכך שמחה במעונו של הקב"ה? ותירצתי בסייעתא דשמיא שבאמת יש על מה לשמוח, כי טבעו של האדם להיות מושל ומולך על האחרים והוא חפץ לשלוט עליהם. והנה עתה ברגע שהאיש מקדש את האשה ואומר לה "הרי את מקודשת לי בטבעת זו", תיכף נכנעת האשה לחתנה, והיא נכנסת תחת כנפיו ועומדת תחת רשותו. ובאותו הרגע היא נאסרת על כל העולם ושייכת אך ורק לבעלה, ואין לך הכנעה ושבירת המידות גדולה מזו. שהיא מתבטלת לפניו ומנמיכה קומתה תחתיו. וגם החתן כששובר את הכוס אומר "אם אשכחך ירושלים תשכח מימיני", באותה שעה נזכר הוא בחורבן הבית שנגרם מחמת שנאת חינוס. ומכאן הוא לומד מוסר השכל שאם חפץ הוא לשמור על שלמות ביתו שלא יחרב לעולם, עליו להנהיג כלפי כלתו בשפלות הרוח ובנמיכות קומה, ולהרחיק את הגאווה והשנאה מן הבית. וגם אם פעמים פגעה בו עליו לאחוז במידת הענווה, לוותר ולסלוח ולהעביר על מידותיו ולא לשמור טינה ושנאה בלב. וכשרואים בשמים כיצד האחד מבטל את עצמו כלפי זולתו, ושניהם מעבירים על מידותיהם ומקבלים עליהם לחיות באהבה ואחוה שלום ורעות, בוודאי שבאותה שעה יש חדווה גדולה בשמים, והשמחה מתרבת בעולמות העליונים. כי גדול הוא השלום ולכן מברכים בשעת החופה "שהשמחה במעונו".

וצריך להבין מה חידשה לנו התורה בזה, דבר פשוט ומובן הוא מאליו שכל מדינה המבקשת לתפקד באופן נכון, חייבת להציב לה שופטים ושוטרים למען השלטת הסדר הטוב, וכולם חייבים לציית לחוקי המדינה ומשפטיה. וכמו שאמר התנא (אבות ג. ב) הזהירו בשלומה של מלכות שאלמלי מוראה של מלכות איש את רעהו חיים בלעו. אם כן מצד השכל הישר וההגיון יש צורך להעמיד שופטים ושוטרים. ומדוע הוצרכה התורה לצוות על זה? והנראה לי לומר בסייעתא דשמיא, שלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. התורה מבקשת מן האדם שיניח שופטים ושוטרים על עצמו, לבל ילך שולל אחר עצת יצרו הרע. כי אם לא ייתן האדם שופטים על תאוותיו, ולא יניח מעצור להנאותו, הרי עלול הוא להיסחף בזרם התאוות ולירד לשאול תחתית הלילה.

כי היצר הרע מולך את האדם שולל בערמתו, ומעמיד לפני האדם תחושה שאין לו ממה לדאוג ואין ממה לחשוש. בחלקלקות לשונו הוא מושך אותו מבלי משים אל פי פחת. וכשהאדם מתעורר מתרדמתו ורוצה לשוב בתשובה כבר נעשה מאוחר מידי, הוא כבר שקוע בענייני העולם החומרי ושטוף בתאוות וקשה לו לפרוש מהם. לכן התורה מבקשת "שופטים ושוטרים תתן לך", שהם יהיוהו ויעזרו לו להבחין ברגע שבו הוא נסחף, לבל חלילה ייפול במכמורות היצר הרע ובתחבולותיו.

ועל פי הדרך הזו ניתן להסביר גם את הפסוק (שם יז. טו) "שום תשים עליך מלך". התורה הקדושה נקראת "מלך" והיא כתר המלכות של כל הבריאה. והקב"ה מצווה לאדם שהתורה הקדושה תהא נר לרגליו, על פיה יצעד ולפי דרכה ילך, וישים את התורה עליו למלך ולמושל, וזאת על ידי שיניח לו שופטים ושוטרים על דרכיו ולא ייתן ליצר הרע להתקרב אליו. וכך כותב מורנו רבי חיים ויטאל זיע"א: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך", שיש לאדם כמה שערים; שער הראייה, והם העיניים. שער הריח, הוא החושים. שער השמיעה, הם האוזניים. שער הדיבור, הוא הפה. והשערים האלה שהם איבריו של האדם, על האדם לשים עליהם משמרות חזקים "שופטים ושוטרים". שיגדור גדר לכל שערי, בעיניים, שלא יסתכלו במראות אסורות. באוזניים, שלא ישמעו דברים של איסור רכילות ולשון הרע. בחושים, שלא יריח בשמים של ערווה. בפה, שלא ידבר דברים אסורים וישיש בהם קלות ראש, וכן ישים לב על כל שאר מעשיו שלא ילך לשום מקום שאפשר שיימשך ממנו עבירה. ואם יעשה האדם

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת שופטים ד' אלול תשע"א

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
18:27	18:43	18:44	
19:38	19:40	19:39	מוצאי שבת
20:18	20:22	20:23	רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- ד - רבי מאיר שמחה הכהן, מח"ס אור שמח
- ה - כ"ק רבי משה אהרן פינטו זיע"א
- ו - רבי ראובן מרגליות, מח"ס ניצוצי הזוהר
- ז - רבי אליהו חיים, אביו של ה"בן איש חי"
- ח - רבי יהיא עמר
- ט - רבי צדוק הכהן מלובלין,
- מח"ס צדקת הצדיק
- י - רבי ברוך ירושלמי,
- מח"ס ברוך מבנים

שהשמחה תהיה מושלמת

**"ושמחת לפני ה'
א-להיך אתה ובנך ובתך
ועבדך ואמתך והלוי
והגר והיתום והאלמנה"**

(דברים טז. יא) מדרש מפורסם

הוא שאמר הקדוש ברוך הוא: ארבעה

שלי (הלוי והגר והיתום והאלמנה) כנגד

ארבעה שלך; בנך ובתך ועבדך ואמתך. אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך. צערם של היתומים והאלמנות שונה הוא מצערך של ילד הגדל בבית שבו שומעים את קולם של אבא ואמא. אין כלי בעולם שמסוגל להכיל את הכאב והצער של המשפחות הללו, אלו שחשים את הכאב יום יום שעה שעה, ובמיוחד בימים טובים ובמועדים שעה שהחסרון מורגש ודוקר את הלב. ומכאן באה הקריאה של בורא העולם לשמח את "שלו". והברכה מובטחת; אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך. בספר "ראש דברך" מובא סיפורו של הרב בן-ציון חברון לוי שליט"א: אחד מתלמידי הישיבה עמד להתחתן, אך למרבה הצער, כשבועיים לפני החתונה נפטר עליו אביו. ראש הישיבה הגר"א שפירא זצ"ל, השתתף בחתונה ונשאר הרבה יותר מהרגלו לרקוד ולשמח חתן זה, ששמחה וצער היו מהולים בו. אחרי ששמחו כדבעי, וכולם הרגישו בנוכחות רבינו שהתארכה זמן רב, פנה לעבר המעלית וירד בה. כשהגיע ליציאה הראשית של האולם, נעצר לפתע ואמר: "לא אמרתי מזל טוב לאמא".

פנה רבינו וחזר על עקבותיו ועלה שוב לאולם. משהגיע לפתח האולם ביקש לקרוא לאמא. נגשו אליה ואמרו לה: "הרב שפירא קורא לך".

האמא לא ידעה נפשה מרוב התרגשות שראש הישיבה קורא לה, ובאה במהירות. משהגיעה אמר לה רבינו בחייו ובשמחה מיוחדת: "מזל טוב אמא, מזל טוב אמא..." כמובן, שעט אנוש לא תוכל לתאר את מה שעבר על אותו חתן ואמו האלמנה באותו ערב, שלא ידעו נפשם מרוב אושר על שזכו שרבינו השתתף בשמחתם זמן רב, ועוד הפגין יחס אישי ואבהי להם.

אבל הוא יתום

רבה של העיר אילת, הרב יאיר הדאיה שליט"א, היה אף הוא עד למקרה דומה:

פעם נלוויתי לרבינו לשתי חתונות שנערכו באותו היום, ונקבעו להערך לפני השקיעה. דעת רבינו לא היתה כ"כ נוחה ממצב זה של שתי חתונות לפני השקיעה, דבר שגרם לו טרחה רבה למהר ולרוץ מחתונה לחתונה. ואכן, רבינו אמר לי שמיד אחר החופה נצא לחתונה השנייה מבלי שום התעכבות כלל. וכך היה. אחר החופה נסענו מיד לחתונה השנייה שרבינו הספיק לערכה גם כן לפני השקיעה. אחר החופה

רקד רבינו מעט עם החתן, ואחר כך נפנה לצאת ולחזור לביתו. והנה, פנה אלי רבינו ואמר לי: "אולי נחזור לחתונה הראשונה?"

תמהתי ושאלתי: מדוע?

השיב רבינו: "לשמח את החתן. לא הספקתי לשמח אותו". אבל בעצם עריכת החופה על ידי הרב, זו כבר שמחה גדולה לחתן - השבתי לרבינו - ובודאי שהחתן שמח כשהרב ערך את חופתו. כאן הרב הסתכל בי ואמר בפשטות טהורה שסגרה כל מוצא להמשך הויכוח: "אבל הוא יתום"...

ועוד בענין זה: יתום אחד שאומץ ונתגדל בבית משפחת תלמיד חכם אחד, היה מקורב לראש הישיבה זצ"ל, והיה מרבה לבקרו. ביודעו ומכירו כי יתום הוא, היה מאיר לו פנים ומקורבו תמיד. לאחר שנתחתן אותו יתום ונולדו לו ילדים, היה מביאם אצל הרב זצ"ל, ופעמים שהיה מתלווה אליו לנסיעתו למשרדי הרבנות הראשית. הרב שרצה לשמח אותו ולגרום לו קורת רוח, היה מבקש מהנהג לקחת גם את הילדים יחד איתם לנסיעה כדי "לעשות להם סיבוב באוטו - שישמחו"...

ומקרה אחר כאוב היה, שבחור בוגר הישיבה, אשר למד במכון "הלכה ברורה", נפטר. הבחור היה יתום מאביו, ורק אמו, שהיתה אלמנה וקשישה, נשארה בגפה, מבכה את מר גורלה, שבנה יחידה נפטר עליה. אברך שטיפל בה במסירות נפש ניסה להקל מעליה את כאבה, אך היא לא התנחמה.

יום אחד, בעצם ימי השבעה, מקבל האברך טלפון נרגש מהאלמנה, והיא אומרת לו: תקבל ממני עכשיו אלף דולר אם תדע מי היה כאן. לא עלה על דעתו של האברך מישהו יוצא דופן, ולא ניחש נכונה. אמרה לו האלמנה: "היה אצלי מלאך אלקים, מלאך אלקים ממש. הרב אברהם שפירא היה פה, וישב אצלי, זה היה בשבילי כל העולם"...

היה זה בשנה האחרונה לחייו של הרב שפירא זצ"ל, כשהוא באמצע שנות התשעים לחייו, לא חסך הרב מאמץ מגופו העייף והמיוסר ללכת עד לבית האם האלמנה, לעלות במדרגות הבניין, רק בכדי לנחם ולחזק את רוחה של אלמנה עלובה זו.

הרגשתי שיש לי אבא

על הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל, מראשי ישיבת חברון, מסופר שפעם נכנס אליו בחור יתום מתלמידי ישיבתו ובישר לו שזה עתה התארס. לאחר שאיחל לו ברכת מזל טוב, נודע לו כי מצב הבחור דחוק. פנה אליו בשאלה: "האם כבר נתת מתנה לארוסתך?" השיב הלה בשלילה.

פסק לו ר' אהרן ברורות: "לך לחנות תכשיטים של פלוני, בחר לך שעון זהב, מסור אותו לכלה, ואני כבר אשלם לך"...

לימים הפטיר החתן: "הרגשתי אותה שעה שעדיין יש לי אבא"...

חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

מסיר יצר הרע ממך

ידוע שאמרו חכמינו זכרונם לברכה: הבא לטהר - מסייעין אותו, א"כ בודאי בהמשך הוגמן יעזרוהו הקדוש ברוך הוא שלא תהיה לו תשוקה כלל לדבורים האסורים, כשם שסתם אדם כשר מישראל אינו מתאוה לאכילת בשר חזיר. כי כאשר האדם מתנגע על איזה דבר בתור רה, הקדוש ברוך הוא מסיר יצר הרע ממנו [לאותו דבר]. כדאימת במדרש (רבה, פרשת נשא): "אם ינעת הרבה בדברים, הקדוש ברוך הוא מסיר יצר הרע ממך". ("חובת השמירה")

1. מניין למדנו שבית המקדש גבוה מכל המקומות?
2. איזו זכות עומדת לישראל להושיעם בעת מלחמה?

מאוצרו של מורנו ורבת הגה"צ
רבי דוד חגיגה פינטו שליט"א

מן האוצר

"שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלקיך בו".

מה טעם אמר הקב"ה לישראל שישומו עליהם מלך? אם תאמר כדי שישפוט אותם, הרי כח המשפט נמסר לשופטים ולזקנים ולא נמסרה למלך. ועוד קשה; וכי ראית מימין עבד של מלך אחד שימליך עליו מלך אחר? מי שהוא עושה כן הרי הוא מורד במלכות ונתחייב ראשו למלך. וכיון שכן היאך סיפק ביד אדם מישראל שימליך עליו מלך בשר ודם, הרי הקב"ה אמר (שמות כ, ב) "אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". ואומר (ויקרא כה, נה) "כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני ה' אלקיכם". אלא מאי, מוכרחים אנו לומר שלא נתכונה תורה כאן אלא שימליכו ישראל עליהם את הקב"ה למלך, ולכן כתבה בלשון יחיד "שום תשים עליך מלך". שכל אחד ואחד צריך שימליך עליו מלך, וזה הקב"ה, ולא שכל ישראל יהיו נתונים תחת מרותו של מלך אחר חוץ מן הקב"ה. ולא

מלכותא דארעא כמשל למלכותא דרקינא

ציוה המקום למנות עליהם מלך אלא כדי שישמש להם דוגמא בעולם הזה שיהיו יראים ממנו כמו שהם יראים מן המלך. וכמו שאמר ר' יוחנן לתלמידיו (ברכות כה, ב) 'יהי רצון שיהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם. ובאמת, כתב הרלב"ג זצ"ל, שלא כעס הקב"ה על ישראל בימי שמואל, אלא מפני שבקשו למרוד במלך מלכי המלכים הקב"ה ולמנות עליהם מלך שיעשה להם חוקים חדשים כרצונם. וזה לשון קדשו: "נתקבצו כל זקני ישראל ובאו לשמואל הרמתה, ואמרו לו שישים להם מלך לשפטם ככל הגוים והנה טענו בזה כי ישראל אינם באופן שישפוט להם המלך, לפי מה שירצה כמו הענין במלכי הגוים שמיסדים לענם נימוסים כאשר יעלה על רוחם ולזה אמרה התורה שאם יאמרו ישראל שישומו עליהם מלך ככל הגוים אשר סביבותיהם, שלא יוכלו לשים עליהם כי אם מאחיהם שהם נקשרים לקיים התורה ועל פי התורה ינהיגום לא בנימוסים אחרים. ולזה צותה התורה שיכתוב לו המלך ספר תורה אחר זולת הספר שהיה לו כשהיה הדיוט, והיה עמו תמיד וקרא בו כל ימי חייו כדי שתהיה הנהגתו לעם על פי התורה. ולזאת הסיבה היה רע בעיני שמואל כאשר בקשו ישראל זאת הבקשה, ולזה הודיע להם בסוף הענין כי אין לישראל מלך זולת השם יתברך. וגם השם יתברך אמר לשמואל כי בקשתם היתה לסור מדרכי התורה, ולזה אמר כי אותי מאסו ממלוך עליהם".

מן המעיין

רע ומכל דבר השחתה, וזהו דרך החסידים ואנשי מעשה אוהבים שלום ושמחים בטוב הבריות ומקרבים אותן לתורה, ולא יאבדו אפילו גרגר של חרדל בעולם, ויצר עליהם בכל אבדון והשחתה שיראו, ואם יוכלו להציל יצילו כל דבר מהשחית בכל כחם".

"ולא כן הרשעים אחיהם של מזיקין

שמחים בהשחתת עולם והמה משחיתים, במדה

שאדם מוודד בה מוודדין לו,

כלומר בה הוא נדבק לעולם, וכענין שכתוב (משלי יז, ה), "שמח לאד לא ינקה רע, והחפץ בטוב ושמו בו נפשו בטוב תלין לעולם", זה ידוע ומפורסם.

אור הזוהר

"תמים תהיה עם ה' א-להיך" (יח. יג)

פתח רבי אילעי ואמר; 'תמים תהיה'. מה בין 'תם' ל'תמים'? באברהם נאמר 'התהלך לפני והיה תמים'. יעקב שנשתלם יותר, נאמר בו 'יעקב איש תם'. מפני מה נקרא 'איש תם'? לפי שלא נשארה בו פסולת כלל, שהרי פריעה היתה בו ונטרה מהפסולת ההיא.

ואמר ראש הישיבה; בכל מקום שנאמר 'תמים', שרשום ברישום הקדוש, באות ברית המילה. ולפי שנח נטר את הברית נקרא 'תמים בדורותיו', מה שאין כן כל בני דורו שהשחיתו דרכם. ועל כן נאמר 'את הא-להים התהלך נח'. וכי מי יכול ללכת עמו? אלא כל מי שנטר ברית קודש - מזדווגת עמו השכינה ושורה עליו. ולפיכך 'תמים תהיה עם ה' א-להיך'. תמים תהיה ואחר כך עם ה' א-להיך בזיווג אחד. שכיון ששומר הברית, עם ה' יהיה ולא יפרד ממנו.

(שלח קסג.)

"על פי שנים עדים או שלשה יומת המת לא יומת על פי עד אחד".

(זי. ו) בירושלמי (מכות ב. ו.) נאמר: שאלו לחכמה, חוטא מהו עונשו? אמרה להם: חטאים תרדוף רעה. שאלו לנבואה - אמרה להם הנפש החוטאת היא תמות. שאלו להקב"ה - אמר להם יעשה תשובה ויתכפר לו. ובזה פירש רבי אברהם ממיקאליב, כי "על פי שנים עדים" ע"פ שתי דעותיהם של החכמה והנבואה, או אף לפי "שלשה עדים" גם לפי התורה, "יומת המת" - דינו של החוטא במיתה. שכן גם במקום שעליו להביא קרבן מה יעשה בזמן שאין בית המקדש קיים, או כאשר אין ידו משגת להביא הקרבן. ברם, "לא יומת עכל פי עד אחד" - לפי דעתו של הקדוש ברוך הוא, לא יומת החוטא, שכן עצה קלה יעוצה לו "יעשה תשובה ויתכפר לו"...

"מי האיש הירא ורך הלבב". (כ. ח)

דברי חיזוק ליוצאים למלחמות ישראל, כותב הרמב"ם בהלכות מלכים (ז. טו) "מי האיש הירא ורך הלבב - כמשמעו שאין בלבו כח לעמוד בקשרי המלחמה, ומאחר שיכנס בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה, וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד ולא יחשוב לא באשתו ולא בבניו, אלא ימחה זכרונו מלבו ויפנה מכל דבר למלחמה".

"וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבהיל עצמו, עובר בלא תעשה, שנאמר 'אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם'. ולא עוד אלא שכל דמי ישראל תלויין בצוארו. ואם לא נצח ולא עשה מלחמה בכל לבו ובכל נפשו, הרי זה כמי ששפך דמי הכל שנאמר 'ולא ימוס את לבב אחיו כלבבו'. וכל הנלחם בכל לבו בלא פחד ותהיה כוונתו לקדש את השם בלבד, מובטח לו שלא ימצא נזק ולא תגיעהו רעה ויבנה לו בית נכון בישראל. ויזכה לו ולבניו עד עולם ויזכה לחיי העולם הבא"

"לא תשהית את עצך" (כ. יט)

בספר החינוך (מצוה תקקט) מבאר את שורש המצוה, שהיא "כדי ללמד נפשנו לאהוב הטוב והתועלת ולהדבק בו, ומתוך כך תדבק בנו הטובה ונרחיק מכל דבר

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים

חוק השוחד

מרגלית נאה מובאת בשמו של החזון איש, שאזהרת השוחד של התורה אינה מכלל ה'משפטים' כשאר דיני ממונות שטעמם מובן לנו. אלא היא בכלל ה'חוקים'. שכן לאמיתו של דבר מצד ההגיון אין לחשוך באנשים חכמים וצדיקים 'ראי ה' בתכלית, שיעוותו הדין בגלל נגיעה כלשהי של ממון, אלא יש כאן 'חוק' שחקקה התורה בגנות השוחד שיש בו הכח לעוור עיני לוקחו, ואף שאותו דיין הלוקח שוחד מושלם הוא במעלותיו וצדקותו ואינו מתכוון חלילה לעוות הדין, אעפ"כ כיון שקבעה התורה שיש בכח השוחד לעוות ולסלף, הרי זה מה שגורם לדיין לעוות את הדין. ומובא בספרים הקדושים, שכשם שהשוחד של הזולת משפיע על האדם, כך האדם משוחד כלפי עצמו, וכשיש לו דעות עקומות שהם לטובתו הוא לא מסוגל לראות את האמת.

ובזה אפשר לתרץ את הקושיא הגדולה של הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל; כידוע המדע התפתח בצורה מדהימה, יש כיום רדארים בעולם, לא יאמן כי יסופר, שקולטים דברים שלא חשבנו עליהם, וכל זה על ידי רעיונות של אנשים משכילים, ומדענים למיניהם. וכשחקרו בגוף האדם נוכחו לדעת שיש עשרים וארבעה אלף מיליון תאים בגוף האדם, ועוד פלאים נוראים ונשגבים בכל אבר ואבר בגוף האדם יותר מכל מחשב הכי משובלל בעולם. אם כן נשאלת השאלה, מדוע ישנם מדענים שלא מגלים את גדלות בורא עולם ונשארים כופרים בעיקר? ולפי האמור אין שאלה, משום שהמשכילים הללו משקיעים את כל מרצם ומחשבתם בעניני הגשמייות בלבד, לכן גם כשנבקש לעניין אותם בעניני יהדות

הם יסוגו אחר, וגם כשימצאו איזו ראייה שיש בורא עולם ימצאו הרבה תירוצים - לא חשבנו על זה ועכשיו אנו לא עוסקים בזה, ואם יהיה להם גם ראיות נגד היהדות לא משום שהם הצודקים אלא שלא פתחו ספר מורה נבוכים להרמב"ם, ולא ראו בספר חובת הלבבות, ובספר הכוזרי ועוד ועוד. אילו היו לומדים בספרים היתה מתבררת להם האמת והיו חוזרים בתשובה.

ועל כן בתפילת העמידה אנו מתפללים לבורא עולם, "השיבנו אבינו לתורתך", ואחר כך מבקשים "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך". למרות שלכאורה צריך לבקש קודם על חזרה בתשובה, משום שראשית על האדם לקבל על עצמו עול תורה היינו שכל מחשבותיו יהיו בעניני התורה ושלא יהיה משוחד לדברים אחרים, ורק לאחר מכן אפשר לבקש על החזרה בתשובה.

זה מה שרוצים בשמים

הביטוי העליון להשלטת הצדק בעולמנו, כאשר הדיינים מגלים שזהו הרצון השמימי המופיע בארץ, ורק דין תורה הנקי ורץ מכל שוחד ואינטרסים, הוא רצון ה' המתקן את חיי החברה תיקון מוחלט.

פעם נגשו לגאון רבי אברהם כהנא שפירא זצ"ל כמה תלמידים שבקשו ממנו להתערב בעניין סכסוך שפרץ במוסד מסויים בין שני גופים. התלמידים הסבירו את העניין ואת צדדי הויכוח, והרב, אחר שהאזין לדבריהם, פסק ואמר: "שילכו לדין תורה!" התלמידים ניסו שוב להסביר שבדין תורה עלול צד מסויים לזכות לפי הדין, אך מבחינה מוסרית יגרם עוול לצד השני,

ועם התערבות רבינו יוכלו להגיע לפשרה מסויימת. אך הרב חזר ואמר קצרות: "שילכו לדין תורה". התלמידים ניסו בפעם השלישית לשכנע שעדיף שהוא יתערב, אבל כאן הרב גער בהם ואמר שהם לא מבינים את כוונתו,

שכן מה שהוא מנסה להסביר להם הוא: שמה שהבית דין פוסק, זה מה שרוצים בשמים! וחזר שוב על משפט זה: "זה מה שרוצים בשמים!"

זכרו תורת משה

יריעה מיוזדת לרגל יומא דהילולא של הגאון הצדיק המלובן רבי משה אהרן זיע"א פינטו זיע"א

לקראת יום ההילולא המתקרב של מרן רבי משה אהרן פינטו זיע"א, אביו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, נאיר כאן כמה פנינים ומרגליות טובות מאוצר מידותיו והנהגותיו של הצדיק. והפעם מתוך אוצר שיחותיו של מו"ר שליט"א שבהם הוא זיכה אותנו והאיר את עינינו באור תורתו ומידותיו הנשגבות של אביו הדגול זיע"א.

מן השמים כיוונו שבפרשה זו חל יום ההילולא של אדוני אבי מורי ועטרת ראשי הצדיק המלומד בניסים רבי משה אהרן פינטו זיע"א, שהוא היה סמל ודוגמא ל"מאן מלכי-רבנן". הוא ידע תמיד למלוך על רצונותיו ולשלוט היטב בתאוותיו, והתנזר מכל תענוגי העולם הזה עד הקצה האחרון. התורה מפרטת כיצד נראה מלך בישראל, דרכי הנהגתו וצורת השררה. "והיה

זכר צדיק לברכה

כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת על ספר" (דברים י"ז "ח). "והיה" אותיות שם ה' הויה-ברוך הוא. והכוונה- כי רק להקב"ה מותר ונאה ויאה להתגאות בכסא מלכותו, ולא חלילה למלך

בשר ודם שהיום כאן ומחר בקבר.

וכשם שהמלך צריך להוות דוגמא וסמל לכל בני עמו, כך כל רב המנהיג את עדתו וכל תלמיד חכם המנווט את בני קהילתו - צריך להוות עבורם דוגמא בהליכותיו הטובות והנעימות שיהיו על פי דרך התורה הקדושה, ויהא סמל במידותיו

התרומיות שממנו ילמדו צאן מרעיתו וישאפו אף הם לילך בדרכו הישרה. שמעתי על האדמו"ר הקדוש מאלכסנדר זצוק"ל, שבשעה שהובילו הגרמנים ימ"ש אותו ואת תלמידיו הרבים הי"ד לעבר המשרפות - עמד הרבי לפני תלמידיו ודיבר עימם בצורה נרגשת ואמר להם "דעו לכם שאנו הולכים עתה לקדש את שם ה' יתברך בעולם.

ועל כן תייחדו את מונתכם הטהורה אך ורק לעילת כל העילות, והזהרו מאוד לבל ייכנסו במחשבותיכם מחשבת פיגול או איזו מחשבה זרה חלילה וחס. כדי שגופנו יעלה בקרבן ראוי לריח ניחוח אשה לה"..." וכך הם הלכו אל עבר מותם כשבראשם צועד הרבי הי"ד.

בדרך קדושה זו הנהיג האדמו"ר הקדוש הי"ד את עדתו ביד רמה, וזהו "שום תשים עליך מלך", שישכיל המלך להנהיג את עדתו בכל עת ובכל זמן ושתמיד יהא ניצב בראש המנהג ולהנהיגם ולהנחותם - בין בעיתות שמחה ובין בעיתות צרה וצוקה רח"ל, כי עיני כל העם נשואות אליו ומצפים למוצא פיו.

אמנם כיום לצערנו הרב אין לנו מלכים ואין לנו נביאים, אולם בחסדיו המרובים עלינו לא עזב ה' יתברך את נחלתו. ובכל דור שתל לנו צדיקים וחסידים ואנשי מעשה שמהם נלמד את הדרך הישרה אשר נלך בה. וגם תלמידי חכמים נקראים מלכים, כדאיתא בגמרא (יומא לח:) "מאן מלכי-רבנן". שגם הם יודעים למלוך ולשלוט, וזה מתבטא בכך שהם מכניעים את יצרם הרע תחת ידיהם. ומהם יקח כל אדם דוגמא לדעת איזוהי הדרך הישרה אשר יבור לו בעבודת ה' יתברך.

תשובה מרבי שמעון

אבי מורי זיע"א, כל ימיו חי חיי עוני ודוחק - עד כדי כך שאחותי הגדולה שתחי מספרת, שבקטנותה הייתה מסתפקת בפיסת לחם ומעט תה, מאחר ולא הייתה לאבא ע"ה כל אפשרות לרכוש חלב ומוצרי. פעם כאשר הרעב הציק לה ביותר, ביקשה מאבא ע"ה שישביע את רעבונה, ואז שלח אותה אבא ע"ה לשכנה שתבקש ממנה דבר מה לאכול כדי להשיב את נפשה. ועל אף כל העוני והמחסור המשווע, תמיד היה אבא ע"ה שמח בחלקו והודה לה' יתברך על מה שנתן לו. וכידוע שבמשך ארבעים שנה לא יצא אבא מפתח ביתו והתנור מחומרות העולם בתכלית הריחוק.

וראש לכל המידות הטובות שהיו בו הייתה מידת הענווה ממש כנר על ראשו הטהור. אבא זיע"א, מעולם לא החזיק טיבותא לנפשיה, ולא החזיק את עצמו לבעל מדרגה ברוחניות. כל ימיו התרחק מאוד מן הגאוה, והתהלך בענווה ובשפלות הרוח עם כל אדם באשר הוא ולכן זכה מספר פעמים לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב ולרוח הקודש.

כי מידת הענווה גדולה היא עד למאוד, ועל ידה יכול האדם להגיע אל רום פסגת המעלה עד הגיעו לרוח הקודש.

ברצוני לספר מעשה שסיפר לי מר שלמה ויצמן ז"ל על אבא זצ"ל. בשנת תשכ"ח בערך, אבא ע"ה ביקר בארץ והתארח אצל מר שלמה ויצמן, זה היה בימות החורף. לילה אחד אמר אבא ע"ה למארחו: "ברצוני לנסוע עכשיו למירון אצל רבי שמעון זיע"א כי אני רוצה לשאול ממנו רשות לעזוב את מרוקו כדי לעלות לארץ".

"והרי היית שם לפני שבועיים", שאל ויצמן.

"אמנם כן, אך עדיין לא קיבלתי תשובה מרבי שמעון, ובקרוב אני חוזר למרוקו

לכן דחוף לי לדעת מה עלי לעשות". והרי הלילה גשום הוא, אולי נדחה את הנסיעה למחר" הציע מר ויצמן. אולם אבא ע"ה היה נחוש בדעתו: "עלי לנסוע בכל מקרה".

שלמה ויצמן שאל משכנו מר פרץ אם ירצה להצטרף לנסיעה ומשזה הסכים נסעו יחד במונית עד מירון. השאלה שנשארה עדיין היא האם ימצאו את המקום פתוח או נעול, כיון שבזמנו לא היו שערי הציון פתוחים יום ולילה כמו בימינו. כשהגיעו מצאו את השערים נעולים, אמנם היה אפשר להתפלל מסביב ששם אומרים על פי המסורת שרבי שמעון קבור, אבל אבא ע"ה רצה להיכנס פנימה. אבא עמד מבחוץ כשהוא מהורהר עם עצמו, לפתע פנה למלווהו ואמר לו "אני רוצה ללכת עכשיו למושב ספסופה"...

מר שלמה ויצמן השתומם; "אמנם המושב הזה הוא לא רחוק מכאן, אך מה יש לך שם?" ענה לו אבא זיע"א; "לפני כמה שנים ברכתי אחד בשם בן שושן שיזכה לבן זכר, ועכשיו אני חושב שילדה אשתו ומתכוננים לערוך הברית מילה. אז כדאי שנלך לשם ונשתתף בברית מילה ומשם נראה מה לעשות". טוב הדבר. אבל איך נלך למושב? שאלו את אבא. והוא ענה בפשטות "נרד למטה ונראה אולי נמצא מונית או איזה רכב מזדמן יעזור לנו"...

בני החבורה ירדו מההר, והנה רכב מסוג 'סוסיתא' עבר שם ועצר לידם. הנהג שאל אותם "להיכן אתם צריכים להגיע?" "למושב ספסופה" ענו. "תעלו" אמר להם הנהג. כשהתקרבו למקום המיועד, שמעו קול נגינה והבינו שאבא זיע"א צדק בדבריו "שמתכוננים לברית המילה". הם יצאו מן המכונית - והנה לתדהמתם ברגע שעזב שלמה את ידית דלת המכונית, ראה שהמכונית נעלמה לפתע כאילו לא הייתה! הוא נרתע והזדעק "רבי שמעון בר יוחאי! אבא ע"ה פנה אליו כמרמז לו לשתוק ואמר לו "גזרני עליך שלא תספר מה שראו עיניך כל זמן שאני חי, וכשאסתלק מן העולם יש לך הרשות לספר מה שראו עיניך, ובינתיים נא אל תשאלני שאלות".

את הסיפור הזה סיפר מר שלמה ויצמן ז"ל, בתום השבעה של אבא עליו השלום. וכשהתבוננתי בעומקו של הסיפור המיוחד הזה, שאלתי את עצמי מדוע באמת אבא זיע"א השתדל בכל כוחו להסתיר את הפלא הזה? והתשובה היא, מפני שכל ימי חייו התרחק הוא מן הגאוה הרחק כמטחווי קשת, וברח מן הכבוד כבורח מפני האש. ועל כן חשש אבא זצ"ל כי אם יתפרסם הנס המופלא הזה, חלילה ירום לבבו וייתכן ששמוץ כלשהו ממידת הגאוה המאוסה ייתפס בו חלילה, ולכן העדיף להסתיר את הנס הזה עד לאחר פטירתו.

זוהי למעשה דרכם של הצדיקים - "מאן מלכי רבנן" שמקיימים בדקדוק רב את מצוות התורה, בבחינת "שום תשים עליך מלך". שהם יודעים למלוך על המידות המגוננות, ולמשול בטבעים הרעים שיש לאדם ולשלוט ביצר הרע, ובכך מכניעים אותו תחת ידם לכבוד ה' יתברך ולכבוד תורתו.

והתורה מבטיחה למי שמולך על יצרו "למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל" (שם כ'). שאם אכן יודע האדם למלוך על היצר הרע שלו ולשלוט בו שליטה מלאה, הרי מובטח לו שגם בניו יהיו מלכים על יצרם הרע, ואף הם ישלטו וימשלו בטבעם ועל מידותיהם הרעות. כי הדרך הקדושה שהחזיק בה אביהם תעבור אליהם בירושה.

יהי רצון שיזכנו ה' יתברך למשול ביצרנו הרע ולשלוט על תאוותינו ורצונותינו האישיים, אנו וזרעינו וזרע זרעינו. וכל מעשינו יהיו לשם שמים אמן ואמן.